

Help, mijn papegaai bijt!

Een kromsnavel die wat te doen heeft, ontwikkelt veel minder snel probleemgedrag dan een vogel die zich verveelt.

Papegaaiachtigen worden ook wel kromsnavels genoemd. Ze hebben een gebogen snavel, die gebruikt wordt om noten en zaden open te maken en om te knagen aan hout. Als een papegaai in het nauw zit, heeft hij meestal maar één ding waarmee hij zich kan verdedigen: zijn snavel. Papegaaien kunnen lelijk bijten. Wat moet je doen wanneer je papegaai bijt? En hoe voorkom je dat je gebeten wordt?

Het is nooit leuk en soms ronduit vervelend om door je papegaai gebeten te worden. Je schrikt, en je gaat twijfelen aan jezelf.

Hoe kun je voorkomen dat je gebeten wordt?

- Zorg ervoor dat je vogel niet 24 uur per dag in een kooi zit. Een vogel die dag en nacht in een kooi zit, gaat die beschouwen als zijn 'nest'. Wilde papegaaien verdedigen hun nest fanatiek, en de meeste huiskamervogels doen dat ook. Zet de vogel daarom alleen in zijn kooi voor de nacht of wanneer je zelf niet thuis bent. In de dierspecialzaak kun je leuke

speelstandaards kopen, of decoratieve klimbomen, die je kunt optuigen met allerlei speciaal papegaaienspeelgoed.

- Zorg ervoor dat je vogel voldoende bezigheden heeft. Een voerbak die de hele dag gevuld klaarstaat stimuleert de vogel niet om bezig te zijn. Hij kan dan bijvoorbeeld zijn vertier zoeken in het uitdagen en bijten van mensen. In de dierspecialzaak zijn leuke fourageer-speeltjes te koop, waarin je pellets en nootjes kunt verstopten. De vogel is dan de hele dag bezig met het zoeken naar voedsel en zal daardoor ook meer ontspannen zijn.

- Ga iedere dag trainen met je vogel. Twintig minuten met je vogel werken is goed voor de onderlinge band en je vogel vindt het meestal erg prettig om voor een lekkernij te werken. Bij de dierspecialzaak kun je een tafelstandaard of een t-standaard kopen en ook worden er gezonde lekkernijen verkocht, die je als beloning kunt geven. Ook heel leuk: clickertraining met je papegaai (zie kader). Voor het kopen van een clicker kun je bij de dierspecialzaak terecht.
- Zorg ervoor dat je geen partnerrelatie krijgt met je vogel, door hem steeds te knuffelen en op de schouder rond te dragen.

Als je vogel jou als zijn partner beschouwt, is de kans groot dat hij de andere gezinsleden gaat bijten.

- Leer de lichaamstaal van je vogel 'lezen', zodat je weet wat je van hem kunt verwachten. Tekenen van onrust / onzekerheid zijn strak langs de kop liggende veren en op twee poten zitten. Bij sommige soorten worden de pupillen klein en bij andere kromsnavels verandert de iris van kleur bij opwindning. Ga op zoek naar informatie over de soort die jij hebt. Het volgen van een cursus papegaaiengedrag kan hier ook bij helpen.

Wat moet je doen wanneer je toch gebeten wordt?

Een jonge vogel zal niet echt bijten, alleen wat knauwen. Je kunt het beste niet reageren, zodat hij niet leert dat bijten iets oplevert.

Een angstige volwassen papegaai zal zich met zijn snavel verdedigen. Ook hier moet je niet op reageren; je maakt zijn angst en onzekerheid alleen maar groter.

Een vogel die al eerder succes heeft gehad met bijten, moet je echter anders benaderen. Niet reageren werkt averechts, hij zal net zo lang doorgaan tot jij het uitschreeuwt van de pijn. En zo'n uitgestelde beloning vindt hij natuurlijk véél leuker! Je kunt zo'n vogel beter afleiden, voordat hij toe kan slaan. Houd goed zijn lichaamstaal in de gaten. Praat tegen hem, vertel hem hoe mooi hij is en dat hij zo'n knappe vogel is. Beloon hem uitgebreid omdat hij netjes blijft zitten. Geef hem iets lekkers, bijvoorbeeld op een lepel.

Hoe kun je bijgedrag afleren?

Je hebt nodig:

- een rustige ruimte, waar je vogel niet afgeleid wordt. Bijvoorbeeld de badkamer, of een studeerkamer, of gewoon de huiskamer als die rustig is.
- Een tafelstandaard of een t-standaard. Hier kan je vogel vrij op zitten.
- De favoriete lekkernij van je vogel. Je kunt hier achter komen door allerlei lekkers op een schoteltje aan te bieden en te kijken wat je vogel het eerste pakt. Om helemaal zeker te zijn, moet je het na een paar dagen nog een

clickertraining

Gebruik je een clicker, dan moet je de vogel eerst conditioneren: je klikt en geeft een beloning, net zolang tot de vogel naar de hand waar de beloning vandaan gaat komen kijkt zodra hij de klik hoort. Dan snapt hij het en kun je de clicker gebruiken als sein dat de beloning in aantocht is.

keer herhalen. Je kunt het voer het beste in hele kleine stukjes geven.

- Een 'target', dat is een stokje, een staaf met een knop eraan. Het is de bedoeling dat de vogel het target aanraakt. Targets zijn te koop bij de dierenspecialzaak, maar je kunt ook bijvoorbeeld een breipen of een flessenliker of iets dergelijks gebruiken.
- Een woord, dat je gaat gebruiken als commando, bijvoorbeeld 'touch' of 'raak aan', en een woord of signaal dat je gaat gebruiken als de vogel het gewenste gedrag vertoont. Je kunt 'goed zo' zeggen, of klikken met de clicker (zie kader).

Papegaaien zijn slim genoeg om zich te kunnen vervelen.

Met zo'n snavel kan hij gemeen bijten!

Hoe begin je?

- Kies een geschikt moment van de dag uit, liefst niet wanneer je vogel net gegeten heeft. Hij moet immers gemotiveerd zijn om voor een beloning te werken! Je laat de vogel op de standaard plaatsnemen.

- Je brengt de target in de buurt van de vogel en je zegt 'touch' of een ander commando.
- Wanneer de vogel het target aanraakt, zeg je 'Goed zo!' en geeft meteen de beloning. Je herhaalt dit een paar keer en gaat daarna variëren door de target op een andere plek te

houden, of een andere target te nemen etcetera. Op die manier kun je de vogel ook leren om je vinger, of welk voorwerp dan ook, voorzichtig aan te raken.

- Aan het einde kun je een 'jackpot' geven - een extra beloning - en ook het teken dat de training voorbij is.

- Het woordje 'nee' kun je aanleren door eerst met de target te trainen. Op het moment dat de vogel uit zichzelf de target al wil aanraken, zeg je 'nee' (of een ander woord) en geef je geen beloning. De vogel zal frustratie voelen. Meteen daarop zeg je weer 'touch' en je geeft meteen de beloning als de vogel het target aanraakt. Kom je nu in een situatie waarbij de vogel iets doet dat jij niet wil hebben (bijvoorbeeld bijten!), dan zeg je rustig 'Nee!' of een ander woord, en de vogel zal dat onprettige frustratiegevoel krijgen en zijn actie staken.